

Controleverordening 2023 en Controleprotocol 2023

Zaaknummer: 1995749

gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders d.d. 24-01-2023

betreft: Rechtmatigheidsverantwoording: controleverordening, controleprotocol en normenkader

De Raad van de gemeente Hoorn besluit:

1. de 'Controleverordening 2023 en verder', en het 'Controleprotocol 2023 en verder', vast te stellen;
2. de regeling 'Controleverordening 2019 en Controleprotocol 2019' in te trekken;

Hoorn, 14 maart 2023

De griffier, de voorzitter,

Bekendmaking:

- De 'Controleverordening 2023 en verder', en het 'Controleprotocol 2023 en verder' worden bekend gemaakt door opname in het Gemeentebblad.

Controleverordening 2023

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. accountant: een door de raad aangewezen accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet;
- b. accountantscontrole: controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de accountant;
- c. deilverantwoording: een in opdracht van de raad ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een deel van de gemeentelijke organisatie, welke verantwoording onderdeel uitmaakt van de jaarrekening;
- d. jaarrekening: jaarrekening van de gemeente als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet;
- e. rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het college waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving;
- f. verslag van bevindingen: rapport van de accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De raad benoemt de accountant die de accountantscontrole uitvoert.
2. Het college bereidt in overleg met de auditcommissie de aanbesteding van de accountantscontrole voor en stelt in overleg met de auditcommissie het programma van eisen vast. In het programma van eisen kunnen voor de jaarlijkse accountantscontrole worden opgenomen:
 - a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens door het college en afwijkende rapportagegrenzen;
 - b. de apart te controleren deilverantwoordingen en de daarbij toe te passen omvangsbases; en goedkeuringstoleranties en afwijkende rapporteringstoleranties;
 - c. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - d. de aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;
 - e. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering;
 - f. de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht moet besteden;

- g. de gemeentelijke producten of organisatieonderdelen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht moet besteden;
 - h. in afwijking van het gestelde in f en g kan het college in het programma van eisen opnemen, dat de auditcommissie jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de posten van de jaarrekening, de deelverantwoordingen, de gemeentelijke producten en de gemeentelijke organisatieonderdelen vaststelt, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden en welke rapporteringstoleranties hij daarbij moet hanteren.
3. De raad legt in een controleprotocol nadere aanwijzingen vast voor de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole op de jaarrekening, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

1. Het college kan de accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de doelmatigheid en de doeltreffendheid, als bedoeld in de 'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de Gemeente Hoorn', voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt.
2. Het college zorgt voor de uitvoering van het beleid voor de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries. Het college is voor de controle van de rechtmatige besteding van specifieke uitkeringen bevoegd de opdracht te verlenen aan een andere dan de door de raad benoemde accountant, als dit in het belang van de gemeente is.
3. Het college draagt de zorg voor de verantwoording aan derden en nemen hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Als een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, is het college bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door de raad aangewezen accountant, als dit in het belang van de gemeente is.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening hoe de accountantscontrole wordt ingericht en bepaalt de aard en de omvang van de werkzaamheden.
2. Er vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant, de auditcommissie en de aan de auditcommissie toegevoegde functionarissen. De aan de auditcommissie toegevoegde functionarissen zijn tenminste een vertegenwoordiger van de griffie, een vertegenwoordiger van de controlefunctie, een vertegenwoordiger van de rekenkamerfunctie, en de portefeuillehouder financiën.

Artikel 5. Informatieverstrekking door college

1. Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening, met de rechtmatigheidsverantwoording, volgens de geldende interne en externe wet- en regelgeving. Het college overlegt de jaarrekening aan de accountant voor accountantscontrole.
2. Het college zorgt ervoor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende documenten voor de accountant beschikbaar zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigt het college schriftelijk aan de accountant dat alle informatie, die van belang is voor de oordeelsvorming van de accountant, is verstrekt.
4. Het college overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen uiterlijk 14 juli, volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft, aan de raad.
5. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in de raad beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt onmiddellijk door het college aan de raad, de auditcommissie en de accountant gemeld.
6. De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het college zo veel mogelijk gebruik van het namens het college uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.
7. De accountant maakt in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de interne auditfunctie van de gemeente en stimuleert door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering.

Artikel 6. Toegang tot informatie

1. Het college zorgt ervoor, dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden onbelemmerde toegang heeft tot alle data, locaties en informatiedragers van de gemeente, zodat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, en de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten.
2. De accountant mag van alle ambtenaren mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen verlangen, die voor de controle nodig zijn. Het college zorgt ervoor, dat de ambtenaren hieraan meewerken.

Artikel 7. Rapportering

1. Als de accountant bij een accountantscontrole tot het oordeel komt dat de rechtmatigheidsverantwoording door het college niet getrouw is, of afwijkingen constateert die kunnen leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij deze direct schriftelijk aan de auditcommissie en zendt een afschrift hiervan aan het college en de raad.
2. Na afronding van de accountantscontrole legt de accountant het concept verslag van bevindingen en de concept controleverklaring voor aan het college, met de mogelijkheid voor het college om op deze stukken te reageren.
3. Het college voorziet tijdig in een schriftelijke reactie op het concept verslag van bevindingen en de concept controleverklaring.
4. De accountant bespreekt voor de raadsbehandeling van de jaarstukken het verslag van bevindingen met de auditcommissie.

Artikel 8. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

De Controleverordening gemeente Hoorn 2019 wordt ingetrokken.

Artikel 9. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

Artikel 10. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Controleverordening gemeente Hoorn".

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad

Hoorn, 14 maart 2023

de griffier,

de voorzitter,

Controleprotocol 2023

1. Inleiding

De Gemeentewet, artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393, eerste lid, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Om deze controle mogelijk te maken heeft de gemeenteraad een controleverordening artikel 213 Gemeentewet vastgesteld, welke bepalingen eveneens voor de accountantscontrole van toepassing zijn.

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole op de jaarrekening, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.

Door vaststelling van het normenkader wordt aangegeven welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer relevant zijn voor de rechtmatigheid. Het normenkader wordt jaarlijks vastgesteld door de gemeenteraad.

Rol auditcommissie

Er vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant, de auditcommissie en de aan de auditcommissie toegevoegde functionarissen. De aan de auditcommissie toegevoegde functionarissen zijn tenminste een vertegenwoordiger van de griffie, een vertegenwoordiger van de controlefunctie; een vertegenwoordiger van de rekenkamerfunctie, en de portefeuillehouder financiën.

Voor aanvang van de controlewerkzaamheden vindt een gesprek plaats tussen de auditcommissie en de accountant. Tijdens deze pre-auditvergadering kan de auditcommissie gewenste prioriteiten in de controlewerkzaamheden aangeven.

Na afloop van de interim- en jaarrekeningcontrole wordt het verslag van bevindingen tussen de accountant en de auditcommissie besproken.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle

Zoals in artikel 213 Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening worden uitgevoerd door de door de gemeenteraad benoemde accountant en gericht zijn op het geven van een oordeel over:

- De getrouwe weergaven van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten;
- De grootte en samenstelling van het vermogen;
- De getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording;
- Het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de of bij krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet alsmede de Richtlijnen voor de Accountantscontrole (NBA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

In het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. De minimumeisen zijn:

Goedkeuringstolerantie	Strekking accountantsverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1% >3 %	-	≤ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% > 10%	≤ 10%	-

Onder fouten en/of onzekerheden wordt verstaan fouten en/of onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening en/of rechtmatigheid van de aan de jaarrekening ten grondslag liggende beheershandelingen.

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van de fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruiker wordt beïnvloed.

Naast de bovenstaande goedkeuringstoleranties is er sprake van de rapporteringstolerantie. De rapporteringstolerantie is het kwantitatieve criterium voor het al dan niet rapporteren door de accountant van de bevindingen in het verslag van bevindingen. De gemeente Hoorn hanteert voor de rapporteringstolerantie als maatstaf dat de accountant elke geconstateerde fout of onzekerheid ≥ 10% van de goedkeuringstolerantie rapporteert.

4. Begrip rechtmatigheid

Onder rechtmatigheid wordt verstaan dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen en gemeentelijke interne regelgeving". Met gemeentelijke interne regelgeving wordt bedoeld door de gemeenteraad vastgestelde interne regels. Interne regels vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders vallen hier buiten.

5. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

Interimcontrole

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interimcontrole uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een managementletter uitgebracht. In de rap-

portage worden de bevindingen opgenomen over de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie, de rechtmatigheid van het financieel beheer, aanwezige risico's en het risicobeheer en de besturing en beheersing van de organisatie. De managementletter wordt verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders en wordt besproken tussen de accountant en de auditcommissie. De managementletter wordt opgeleverd uiterlijk op 1 december van het controlejaar.

Verslag van bevindingen bij de jaarrekening

In overeenstemming met de gemeentewet wordt over de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de gemeenteraad. Het verslag van bevindingen wordt voor verzending aan de gemeenteraad door de accountant voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders met de mogelijkheid om op dit verslag te kunnen reageren. Indien nodig worden hierin ook essentiële ontwikkelingen en aanbevelingen opgenomen die tijdens de tussentijdse controle naar voren zijn gekomen. Het verslag van bevindingen wordt opgeleverd uiterlijk op 15 mei in het jaar na afloop van het controlejaar. Het verslag van bevindingen wordt besproken tussen de accountant en de auditcommissie.

Accountantsverklaring

In de accountantsverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven ten aanzien van de getrouwheid. Deze accountantsverklaring is bestemd voor de gemeenteraad zodat deze de jaarrekening kan vaststellen. De accountantsverklaring wordt opgeleverd uiterlijk op 15 mei in het jaar na afloop van het controlejaar.

6. Inwerkingtreding en intrekken oude protocol

Dit protocol treedt in werking met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023. Het controleprotocol 2019 wordt ingetrokken.